

สำนักเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ที่ ๖๓๕๖ ก๖๘
วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ ๑๕๐๐

ที่ กษ ๐๓๐๗/๔๙๗๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

วันที่ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....
จำนวน ๓ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นر ๐๕๐๕/๓๐๔๓๕ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑
๒. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๒๒๗๔ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
ร่างกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวงที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจ
พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว) จำนวน ๑๑๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำปากพนัง เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองซอย ๑๕ ขวา ของเมืองแม่ແฝก
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำหัวyang เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง โดยเรื่องที่เสนอ
ดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีพ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑)
แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวงพุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการพัฒนา
สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)
กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมชลประทานได้เสนอเรื่องขอออกกฎกระทรวง
ทั้งสามฉบับดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานจากผู้ใช้น้ำเพื่อกิจกรรมโรงงาน
การประปา หรือกิจการอื่นในหรือนอกเขตชลประทาน เพื่อรับรับในการอนุญาตใช้น้ำ โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติ
อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ และส่งร่างกฎกระทรวงให้สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาตรวจพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่อ้างถึง ๑

และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

ต่อมาสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่า ตามที่ได้ส่งกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองชลประทาน แห่งกรุงเทพมหานคร เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีชุดใหม่แล้ว ประกอบกับ ร่างกฎกระทรวงในเรื่องนี้จะต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกรั้งหนึ่ง จึงมีความจำเป็นต้องเสนอร่างกฎกระทรวงดังกล่าว ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในร่างกฎกระทรวงอีกรั้งหนึ่ง ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการคลุประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ การคลุประทานหลวง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๗๘ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการคลุประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการคลุประทาน มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำ ที่ขาดหายไปจากระบบการคลุประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จะนำไปใช้จ่ายในการคลุประทาน เมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้า เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการคลุประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการคลุประทาน อันจะทำให้ ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

๔.๒ โดยที่การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้ง มาตรวัดน้ำและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มี ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการคลุประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการคลุประทานหลวงพุทธศักราช ๒๕๔๕ กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว

๔.๓ สำหรับปริมาณน้ำให้ผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

ทางน้ำชลประทานคลองชลประทาน แห่งกรุงเทพมหานคร มีปริมาณน้ำให้ผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๘๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๐.๕๕๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี การใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและการเกษตร ประมาณ ๓๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๓๕,๐๐๐ ไร่

๔.๓ สำหรับปริมาณน้ำให้ผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานแม่น้ำปากพนัง มีปริมาณน้ำให้ผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๒,๓๖๙.๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาคสาขาปากพนังขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๔.๐๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและการเกษตร ประมาณ ๔๒๑.๓๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๓๗๔,๐๔๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองช้อย ๑๕ ขوا ของเมืองแม่ແ蕨 มีปริมาณน้ำให้ผ่านทางน้ำชลประทาน ประมาณ ๑๒.๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีผู้ใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม และกิจการประปา แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค และการเกษตร ประมาณ ๑๐.๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๓,๘๖๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยแดง มีปริมาณความจุอ่างเก็บน้ำ ๑.๑๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานเทศบาลกุสุมารย์ และเทศบาลตำบลนาโพธิ์ ขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๐.๒๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่

๔.๔ จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานทั้งสามแห่งนี้ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำ ในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

๕. ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑)

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำปากพนัง เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองช้อย ๑๕ ขوا ของเมืองแม่ແ蕨 เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ้างเก็บน้ำหัวยಡง เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรศาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th